Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN WONEN, ENERGIE EN KLIMAAT, TOERISME EN JEUGD,

BISNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- **voorontwerp besluit van de Vlaamse Regering houdende wijzigen van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft energie-efficiëntie en de verbouwlening, vermeld in titel 7, hoofdstuk IX, afdeling II, onderafdeling I/2**
- **Tweede principiële goedkeuring met het oog op adviesaanvraag aan de Raad van State**

Samenvatting

De Energie-efficiëntierichtlijn (Richtlijn (EU) 2023/1791) (verder de EED) voert een aangepaste definitie van efficiënte stadsverwarming en -koeling in. De huidige definitie in Artikel 1.1.1, §2, 32°/ 1 van het Energiebesluit wordt vervangen door de nieuwe definitie uit de EED via dit ontwerp van besluit.

De contractuele basisrechten voor verwarming, koeling en warm water voor huishoudelijk gebruik van afnemers van thermische energie en eindgebruikers van thermische energie, vermeld in artikel 3/1.4.1 van het Energiebesluit van 19 november 2010, worden in lijn gebracht met de bepalingen van artikel 21 van de EED.

De EED schrijft in artikel 26, lid 5, voor dat lidstaten ervoor moeten zorgen dat de exploitanten van alle bestaande systemen voor stadsverwarming en -koeling met een totale warmte- of koudeoutput van meer dan 5 MW, die niet voldoen aan de strenger wordende definitie van energieefficiënte stadsverwarming en -koeling (via de criteria uit artikel 26, lid 1, van de EED), een plan laten opmaken waarin ze maatregelen opsommen om te voldoen aan die definitie. Voorgesteld wordt om deze bepaling uit de EED om te zetten via een openbaredienstverplichting aan de warmte- of koudenetbeheerder.

Er wordt ter omzetting van artikel 11, lid 1, van de EED, een verplichting in het Energiebesluit ingevoerd voor ondernemingen, niet-commerciële instellingen en publiekrechtelijke rechtspersonen om over een energiebeheersysteem te beschikken vanaf dat een vestiging de drempelwaarde van 85 TJ overschrijdt. Deze verplichting wordt ingepast in de bestaande wettelijke rapporteringsverplichtingen voor energie-intensieve en niet-energie-

intensieve ondernemingen, zoals het energieplan en de energieaudit ondernemingen. Tevens worden een aantal bestaande verplichtingen, zoals het energieplan en de energieaudit ondernemingen, waar nodig, in lijn gebracht met het artikel 11, lid 2, e.v. van de nieuwe EED. Hierbij wordt de drempel voor de energieaudit-verplichting verlaagd naar 10 TJ en wordt voor de verbruikscategorie tussen 10 TJ en 50 TJ de energiebalansverplichting aldus vervangen door de energieaudit-verplichting. Er wordt in de ontworpen bepalingen tevens rekening gehouden met de vrijstellingen die, ter omzetting van artikel 11, lid 10, en artikel 11, lid 11, van de EED kunnen worden voorzien voor milieubeheersystemen en energieprestatiecontracten.

Ter omzetting van artikel 5 van de EED wordt een minimale jaarlijkse finale energiebesparingsverplichting van 2,5% ingevoerd op het totaal energieverbruik voor overheidsinstanties ten opzichte van 2021. Het openbaar vervoer en de strijdkrachten worden uitgezonderd van de verplichting.

Ter omzetting van artikel 6 van de EED realiseren overheidsinstanties jaarlijks een energiebesparing van 0,90% ten opzichte van 2021 in hun verwarmde en/of gekoelde gebouwen die zij in eigendom, erfpacht of opstal hebben, met uitsluiting van gebouwen met een bruikbare vloeroppervlakte van maximaal 250 m^2 en gebouwen met hoofdbestemming industrie of landbouw. Voor de gebouwen opgenomen in deze verplichting moet een haalbaarheidsbeoordeling uitgevoerd worden om na te gaan of het gebruik van een energieprestatiecontract haalbaar is. Overheidsinstanties kunnen zich verenigen om deze verplichtingen collectief na te komen.

Daarnaast worden de eisen vastgelegd waaraan overheden en aanbestedende diensten ingevolge bijlage IV, punt f), van de EED moeten voldoen bij de aankoop of huur van gebouwen.

Vanaf 1 januari 2027 wordt de Mijn VerbouwLening versterkt. De aanpassingen hebben tot doel de Mijn VerbouwLening voor collectieve renovaties beter toepasbaar te maken voor verenigingen van mede-eigenaars (VME's) in functie van de energetische renovatie van appartementsgebouwen. De aanpassingen gelden specifiek voor VME's en omvatten onder meer een verhoging van het maximaal te ontlenen bedrag gelet de complexiteit van appartementsgebouwen en de hoge materiaalprijzen, een uitbreiding van de werken waarvoor de Mijn VerbouwLening kan worden aangegaan, een verlenging van de opnametermijn van de Mijn VerbouwLening, en het bieden van de mogelijkheid om tegelijkertijd meer dan één Mijn VerbouwLening in omloop te hebben gelet de gefaseerde aanpak bij appartementsgebouwen. Voor de Mijn Verbouwlening voor VME's wordt de gehanteerde rentevoet bepaald op de wettelijke rentevoet verminderd met twee procent. Ook de Mijn VerbouwBegeleiding Renovatiemasterplan wordt aangepast.

Daarnaast wordt er, met het oog op het mogelijk maken van toezicht door het VEKA op de correcte toekenning van de Mijn Verbouwlening, bepaald dat de energiehuizen bepaalde persoonsgegevens van de Mijn Verbouwlening-dossiers op vraag aan het VEKA moeten bezorgen.

Aangezien de definitie van energie-efficiënte stadsverwarming wordt gewijzigd, wordt voorgesteld om in de EPB-regelgeving voortaan de vroegere definitie letterlijk in de relevante artikelen op te nemen in plaats van ernaar te verwijzen. Dit voorkomt misverstanden en zorgt ervoor dat het toepassingsgebied duidelijk blijft.

Dit besluit voorziet tevens in verschillende wijzigingen houdende diverse bepalingen inzake rapportering van energiegegevens: er wordt een nieuw artikel ingevoegd in het Energiebesluit van 19 november 2010 waarin de rapporteringsbepalingen worden vastgelegd voor de gegevens die zullen worden opgevraagd bij bepaalde energieverbruikers. Deze rapportering wordt ingevoerd als een alternatief voor het op termijn verdwijnen van het huidige deelformulier energie van het Integraal MilieuJaarVerslag (IMJV) op grond waarvan deze gegevens thans worden bekomen.

Daarnaast worden een aantal kleine aanpassingen doorgevoerd in andere rapporteringsbepalingen met het oog op consistentie en volledigheid van de te verstrekken gegevens en in lijn met de actuele praktijk. Er wordt een nieuw artikel ingevoegd dat de gegevens inzake warmtevraag en restwarmtepotentieel voor bedrijven met een finaal energieverbruik van 85 TJ opvraagt om te gebruiken als databron voor de uitwerking van lokaal warmtebeleid.

Tot slot wordt bijlage I bij het Energiebesluit van 19 november 2010, dat de voorwaarden voor kwalitatieve WKK-installaties vastlegt, gewijzigd ter omzetting van bijlage III van de EED. Concreet wordt voor fossiele WKK-installaties een emissievoorwaarde toegevoegd en worden extra vereisten opgelegd met betrekking tot de fossiele brandstoffen die moeten gebruikt worden in nieuwe en ingrijpend gerenoveerde WKK-installaties.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving
BELEIDSVELD: Energie

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2026/210 werd op 18 juni 2026 bekomen.
Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 17 juni 2026 verkregen.
Het akkoord van de minister van bestuurszaken werd op 16 juli 2026 bekomen.
Het akkoord van de minister van begroting werd op 17 juli 2026 verkregen.

C. EERSTE PRINCIPIËLE GOEDKEURING

De Vlaamse Regering hechtte in vergadering van 17 juli 2026 haar eerste principiële goedkeuring[1] aan het voorontwerp besluit van de Vlaamse Regering houdende wijzingen van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft energie-efficiëntie en de verbouwlening, vermeld in titel 7, hoofdstuk IX, afdeling II, onderafdeling I/2, en gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, om over het ontwerpbesluit het advies van de Vlaamse Nutsregulator (VNR) en de Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) in te winnen.

[1] VR 2026 1707 DOC.0850/1TER

2 BESPREKING INGEWONNEN ADVIEZEN

A. ADVIES VAN DE VLAAMSE NUTSREGULATOR (VNR)

Op 31 augustus 2026 verleende de VNR diens advies nr. 2026:04 met betrekking tot het voorliggende ontwerpbesluit.

Voor wat betreft artikel 3 van het Ontwerpbesluit, dat een omzetting van artikel 21 van de EED vormt, verwijst de VNR naar het traject dat werd opgestart en dat focust op de rollen, rechten en plichten binnen collectieve systemen voor thermische energie, zoals warmte- of koudenetten of centrale stookinstallaties in appartementsgebouwen of multifunctionele gebouwen. De VNR merkt op dat verschillende begrippen gehanteerd worden die niet aansluiten bij de bestaande terminologie uit het Energiedecreet. Zo wordt onder meer verwezen naar 'klanten', 'begunstigden', 'leverancier' en 'tussenpersonen', terwijl het Energiedecreet en het Energiebesluit voorzien in definities van de geschikte begrippen 'afnemer van thermische energie', 'eindgebruiker van thermische energie', 'warmte- of koudeleverancier' en 'tussenpersoon bij de levering van thermische energie'. Daarnaast wordt in het voorgestelde artikel verwezen naar 'afnemers van thermische energie en warm water'. De Vlaamse Nutsregulator adviseert om deze terminologie verder af te stemmen op de reeds bestaande terminologie van het Energiedecreet en Energiebesluit en enkel te verwijzen naar 'eindgebruiker van thermische energie' en 'afnemer van thermische energie'. Verder merkt de Vlaamse Nutsregulator op dat verschillende keren enkel wordt verwezen naar 'warm water' terwijl artikel 21 van de EED betrekking heeft op 'warm water voor huishoudelijk gebruik'. De bepaling in het nieuwe artikel 3/1.4.1, tweede lid, 2°, van het Energiebesluit houdt in dat elke warmte- of koudeleverancier, voor zover er gegevens over de energiefacturering en het verbruiksverleden van de afnemer van thermische energie beschikbaar zijn, op verzoek van de afnemer van thermische energie die gegevens doorstuurt naar een door hem aangewezen aanbieder van energiediensten van thermische energie. Volgens artikel 18, 2, a), EED dient deze bepaling echter van toepassing te zijn voor alle eindgebruikers van thermische energie, en niet louter voor afnemers van thermische energie. De Vlaamse Nutsregulator stelt volgende tekstaanpassing voor: "2° stuurt, voor zover er gegevens over de energiefacturering en het verbruiksverleden van de eindgebruiker van thermische energie beschikbaar zijn, op verzoek van de eindgebruiker van thermische energie die gegevens door naar een door hem aangewezen aanbieder van energiediensten van thermische energie";

> De opmerkingen van de VNR worden gevolgd en het voorontwerp van besluit wordt aangepast aan deze opmerkingen.

De VNR merkt op dat het Ontwerpbesluit niet voorziet in uitvoeringsbepalingen met betrekking tot artikel 7.10.1 van het Energiedecreet. Er werden namelijk geen eisen opgenomen waaraan nieuwe of ingrijpend te renoveren systemen voor stadverwarming- of koeling moeten voldoen.

> De opmerking van de VNR wordt gevolgd. Artikel 3/1.3.1 van het Energiebesluit wordt aangepast.

Bij artikel 6 (oud artikel 4) van het Ontwerpbesluit merkt de VNR op dat het toepassingsgebied van dit artikel niet in lijn ligt met de EED daar onder de huidige tekst netwerken op een industriële site buiten het toepassingsgebied van deze nieuwe eis worden gehouden.

> Er wordt erkend dat het toepassingsgebied van de EED op dit punt ruimer is dan het huidige Vlaamse regelgevend kader voor warmte- en koudenetten. Netwerken op een industriële site zijn vandaag expliciet uitgesloten van de definitie van warmte- of koudenet in artikel 1.1.3, 133°/2 van het Energiedecreet. Een uitbreiding naar industriële netten behoort echter tot de bevoegdheid van de decreetgever en zou een ruimere herziening van het bestaande

regelgevend kader vergen, aangezien hieraan verschillende rechten, plichten, rapporteringsverplichtingen en toezichtstaken gekoppeld zijn. Dit wordt dus niet meegenomen in voorliggend besluit maar kan worden bekeken in het kader van een toekomstige evaluatie van het regelgevend kader voor thermische energie.

In het voorgestelde artikel 6.4/2.1 worden de criteria voor de herkomst van de geleverde thermische energie opgesomd. De VNR stelt voor om te verwijzen naar het begrip energie-efficiënte stadsverwarming of -koeling in plaats van deze criteria opnieuw op te nemen.

Er is gekozen om de criteria opnieuw op te nemen om verwarring te voorkomen aangezien niet alle criteria uit de definitie moeten worden meegenomen.

Verder dient volgens de VNR verduidelijkt te worden op welk moment bestaande warmte- of koudenetten aan het criterium van een totale warmte- en/of koude-output van meer dan 5 MW dienen te voldoen om onder de verplichting te vallen.

De opmerking van de VNR wordt gevolgd en er wordt in de tekst verder gespecifieerd dat het gaat over het thermisch geïnstalleerd vermogen zoals gerapporteerd in de warmtenetrapportering, zoals opgenomen in artikel 10.1.1/1 van het Energiebesluit.

Een ander aandachtspunt van de VNR is de timing van de opmaak van het eerste plan, uiterlijk op 31 maart 2027. Gezien de regelgeving in kwestie nog niet in voege is, kan overwogen worden om de eerste deadline een welbepaald aantal maanden na de inwerkingtreding van deze bepaling op te leggen. De recurrente deadline voor de vernieuwing van het plan (om de vijf jaar) kan alsnog worden afgestemd op de timing van andere bestaande rapporteringsmomenten.

Het advies van de VNR wordt gevolgd. Voorgesteld wordt om de uiterste datum voor het eerst opstellen en aan het VEKA voorleggen van een plan op te schuiven naar 31 maart 2028. De datum van 31 maart sluit aan bij de uiterste datum voor het bezorgen van de warmtenetrapportering in artikel 10.1.1/1 van het Energiebesluit.

Ten slotte merkt de VNR op dat in het nieuw voorgestelde artikel 6.4/2.1, §2, wordt verwezen naar de integrale criteria, zoals voorzien in artikel 26, §1 EED. Artikel 6.4/2.1, zoals gewijzigd door het Ontwerpbesluit betreft echter een omzetting van artikel 26, §5 EED, waar enkel wordt verwezen naar de criteria in punten b) t.e.m. e) van §1 van hetzelfde artikel. De criteria die betrekking hebben op de periode t.e.m. 31 december 2027 en vanaf 1 januari 2050 worden in artikel 26, §5, EED dus niet meegenomen, terwijl deze wel worden voorzien in het voorgestelde artikel 6.4/2.1, §2 van het Ontwerpbesluit.

Het advies van de VNR wordt gevolgd en punten 1° en 6° worden geschrapt.

Voor wat betreft artikel 22 (oud artikel 20) van het Ontwerpbesluit, heeft de VNR volgende opmerkingen:

- De VNR verwijst naar het advies inzake het Voorontwerp van decreet van 17 juli 2026 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek, het Energiedecreet van 8 mei 2009 en het decreet van 19 april 2024 over de operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator, wat betreft de invoering van een regulerend kader voor een waterstofmarkt in het Vlaamse Gewest en de invoering van de uitdienstnameplannen voor het aardgasdistributienet.
- Voor wat betreft de meldingsplicht merkt de VNR op dat deze momenteel zeer breed wordt opgelegd en verwijst hiervoor naar de kleine schaalgrootte van netten van kleine partijen en de diversiteit van de warmte) of koudenetbeheerders, waarbij de voorziening van thermische energie geen kerntaak is. Daarnaast heeft een groot aandeel van de warmte- of koudenetten op heden naar verwachting geen afnemers van thermische energie met een totaal finaal energiegebruik van meer dan 10 TJ, die binnen de verplichtingen in het relevante hoofdstuk van het Energiebesluit vallen, terwijl zij wel onder de meldingsplicht vallen. In §2 van het nieuwe artikel 6.5.25 wordt immers een lijst gevraagd met o.m. de afname van thermische energie voor elk afnamepunt van thermische energie, ongeacht of het afnamepunt binnen het toepassingsgebied van de bepalingen in kwestie valt of niet. Een gelijkaardige redenering

kan worden gemaakt voor de beheerders van gesloten distributienetten of van gesloten industriële netten. Het invoeren van een algemene meldingsplicht voor alle partijen zoals voorgesteld in dit artikel, zou volgens de VNR dus een groot aantal kleine partijen extra administratief belasten. De VNR stelt dan ook voor om de meldingsplicht te beperkten tot partijen met afnemers die de grens van 10 TJ per jaar overschrijden. Deze partijen dienen vervolgens uitsluitend een meldingsplicht te krijgen over de afnamepunten van vestigingen die daadwerkelijk onder de vermelde verplichtingen vallen. De beheerders in kwestie weten zelf niet noodzakelijk welke afnamepunten een totaal finaal energieverbruik van meer dan 10 TJ per jaar hebben over alle energiedragers heen. Daarom stelt de VNR voor te werken met een pragmatische, door de regelgever nader te bepalen drempel voor de jaarlijkse afname op het afnamepunt, waarboven het aannemelijk is dat de afnemer in totaal meer dan 10 TJ per jaar verbruikt.

- Verder vraagt de Vlaamse Nutsregulator zich af of de timing van de eerste rapportering voor 30 april 2027 realistisch is. Daarom wordt voorgesteld om de eerste rapporteringsdeadline een welbepaald aantal maanden na de inwerkingtreding van deze bepaling op te leggen. De latere deadlines kunnen wel elk jaar voor 1 mei vallen, zoals voorgesteld.
- De Vlaamse Nutsregulator merkt verder op dat de voorgestelde meldingsplicht in sterke mate overlapt met de verplichtingen opgelegd in artikel 10.1.1, §4 en §4/1 van het Energiebesluit. De Vlaamse Nutsregulator adviseert om aanpassingen of uitbreidingen van de verplichtingen inzake gegevensverstrekking zoals bedoeld in artikel 22 (oud artikel 20) van het Ontwerpbesluit te integreren in artikel 10.1.1 van het Energiebesluit.
- Het verstrekken van gegevens door de warmte- of koudenetbeheerders komt niet aan bod in artikel 10.1.1 van het Energiebesluit, maar wordt op heden geregeld in artikel 10.1.1/1 van het Energiebesluit. Een lijst met gegevens per afnamepunt van thermische energie wordt hier binnen de bestaande verplichtingen echter niet gevraagd. De Vlaamse Nutsregulator stelt voor om eventuele bijkomende verplichtingen inzake gegevensverstrekking door warmte- of koudenetbeheerders mee te integreren in artikel 10.1.1/1 van het Energiebesluit. Daarbij is sterk aanbevolen om, in overeenstemming met bovenstaande aandachtspunten, te streven naar een zo doelgericht mogelijke, proportionele bijkomende administratieve belasting.

    Deze opmerkingen van de VNR worden gevolgd voor wat betreft het afstemmen van de nieuwe meldingsplicht op de reeds bestaande meldingsplichten uit het Energiebesluit, alsmede voor wat betreft het aanpassen van de proportionaliteit van de meldingsplicht voor wat betreft de te bezorgen gegevens die relevant zijn in het kader van mogelijke handhaving.

B. ADVIES VAN DE VLAAMSE TOEZICHTCOMMISSIE (VTC)

Op 8 september verleende de Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) haar advies nr. 2026/082 met betrekking tot voorliggend ontwerpbesluit.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uitvoeren;
- alle bewaartermijnen verantwoorden in de nota.

De VTC maakt in haar advies volgende opmerkingen:

- Voor wat betreft het **doeleinde** is de VTC van oordeel dat dit welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd is.

    Er wordt nota genomen van deze opmerking.

- Voor wat betreft de **verwerkingsverantwoordelijke**, heeft de VTC geen opmerkingen bij artikel 9.1.4 van het Energiedecreet. Echter is de VTC van mening dat het uitvoeren van een GEB verplicht zal zijn voor de verschillende gegevensstromen, gelet op de lijst van de VTC met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet uitvoeren.

  Er wordt nota genomen van deze opmerking. In het verleden werd voor de Mijn VerbouwLening reeds een GEB uitgevoerd. Deze GEB zal worden geactualiseerd zodat zij aansluit bij de gegevensverwerkingen en gegevensstromen opgenomen in het Ontwerp.

- Onder **minimale gegevensverwerking** benadrukt de VTC dat de toegang tot de gevraagde gegevens enkel kan opengesteld worden voor de taken en het werkgebied waar iedere medewerker voor bevoegd is. Volgens de VTC wordt er voldaan aan het principe van minimale gegevensverwerking. In het Ontwerp wordt specifiek de mededeling geregeld van gegevens. Er zal rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens naar een andere instantie of naar een externe overheid of naar een private organisatie of daarvoor een beraadslaging te vragen. Daarnaast verwijst de VTC naar de artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen die een machtigingsvereiste instellen van de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken voor respectievelijk de toegang tot de gegevens van het Rijksregister en het gebruik van het rijksregisternummer. Tot slot verwijst de VTC ook naar de mededeling van persoonsgegevens die zal gebeuren in het kader van de subsidiedatabank van het Departement Financiën en Begroting.

  Er wordt nota genomen van deze opmerking. Er vindt geen mededeling van persoonsgegevens plaats in het kader van de subsidiedatabank van het Departement Financiën en Begroting onder het Ontwerp.
  De nodige protocollen zullen afgesloten worden.

- Wat de **bewaartermijn** betreft, vraagt de VNR om de termijnen van artikel 21 (oud artikel 19) en artikel 33 (oud artikel 31) van het Ontwerpbesluit te verantwoorden in de nota opdat nagegaan kan worden of deze in overeenstemming zijn met de minimale gegevensverwerking.

  Voor wat betreft artikel 21 (oud artikel 19) kan de bewaartermijn van maximaal 5 jaar na het vervallen van het energieplan, de energiestudie, het certificaat, het energieprestatiecontract of de energieaudit worden beschouwd als proportioneel omdat dit de termijn is waarna deze gegevens niet langer strikt noodzakelijk zijn voor de opvolging van een bepaalde vestiging gezien er tegen het verstrijken van de termijn van maximaal 5 jaar na het vervallen van het energieplan, de energiestudie, het certificaat, het energieprestatiecontract of de energieaudit onderneming, een nieuwe cyclus van een energieplan, energiestudie, certificaat, energieprestatiecontract of energieaudit voltooid zou moeten zijn die geraadpleegd kan worden in het kader van controles en eventuele handhaving. In dat opzicht wordt de maximale bewaartermijn van de persoonsgegevens beperkt tot het doel tot van de verwerking van de persoonsgegevens, namelijk het voldoen aan een wettelijke verplichting en het mogelijk maken van het controleren hiervan.
  Voor wat betreft artikel 33 (oud artikel 31) van het Ontwerpbesluit kan de bewaartermijn van 5 jaar na de toekenning van de verbouwlening worden verantwoord vanuit de achtergrond dat er zowel door de VAA als vanuit de Europese instellingen audits kunnen worden uitgevoerd op de correcte toekenning van de verbouwlening. Als zo'n audit wordt uitgevoerd moet VEKA in staat zijn om de nodige gegevens op te vragen bij de Energiehuizen. Aangezien zo'n audit mogelijks pas enkele jaren na de toekenning van de verbouwlening plaatsvindt, werd er geopteerd voor een termijn van 5 jaar.

- De VTC beoordeelt de **juistheid** van de persoonsgegevens en de actualisatie van de gegevens binnen het Ontwerp positief.

  Er wordt nota genomen van deze opmerking.

- Over de **rechten van de betrokkenen en transparantie**, is de VTC van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichtingen van de vermeldingen in de artikelen 13 en 14 AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34 AVG bedoelde communicatie op te nemen, zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor hen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

  Er wordt nota genomen van deze opmerking. Echter vloeien deze verplichtingen rechtstreeks voort uit de AVG en worden via de passende informatiekanalen en privacyverklaringen uitgevoerd. Een bijkomende opname ervan in het Ontwerp wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

- Tot slot, voor wat betreft **beveiligingsmaatregelen**, wijst de VTC erop dat, aangezien de gegevens mogelijk delicate gegevens betreffen, een bijzondere aandacht vereist is voor informatieveiligheid. De VTC verwijst hiervoor naar artikel 32 AVG alsook naar de aanbeveling ter voorkoming van gegevenslekken en naar de referentiemaatregelen. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren.

  Er wordt nota genomen van deze opmerking.

3 WIJZIGINGEN AAN HET ONTWERPBESLUIT

Aan het ontwerpbesluit worden de volgende wijzigingen aangebracht:

Artikel 2
In de nieuw voorgestelde definitie van 'verificatiebureau' uit °103/1 worden de woorden 'en ondernemingen' geschrapt.

De definitie van het verificatiebureau wordt aangepast om de opdracht en de rol van het verificatiebureau duidelijker af te bakenen. De huidige formulering bepaalt dat het verificatiebureau, in het kader van de beoordeling van verplichtingen vastgesteld door of krachtens het Energiedecreet of van energiebeleidsovereenkomsten, zowel het VEKA als ondernemingen ondersteunt via verificatie en deskundig advies. Deze formulering kan de indruk wekken dat ondernemingen zich, los van de specifieke opdrachten die aan het verificatiebureau zijn toevertrouwd, rechtstreeks tot het verificatiebureau kunnen wenden voor deskundig advies.
Dit stemt niet overeen met de beoogde taakstelling van het verificatiebureau. Het verificatiebureau treedt op als een onafhankelijke en neutrale organisatie die binnen de haar toegewezen opdrachten instaat voor verificatie en beoordeling. In het kader daarvan kan er uiteraard rechtstreeks contact zijn met de betrokken ondernemingen en kan het verificatiebureau opmerkingen, toelichtingen of suggesties formuleren die noodzakelijk zijn voor de correcte uitvoering en beoordeling van die opdrachten. Dit houdt evenwel geen algemene adviesverlenende opdracht ten aanzien van ondernemingen in. Deze afbakening sluit ook aan bij de bezorgdheid die door het VBBV zelf werd geuit over de draagwijdte van de huidige definitie.
Met de wijziging wordt bijgevolg vermeden dat de definitiebepaling de indruk wekt dat iedere onderneming die onder een verplichting van het Energiedecreet of het Energiebesluit valt, een beroep

kan doen op het verificatiebureau voor deskundig advies. De wijziging heeft een verduidelijkend karakter en brengt de definitie beter in overeenstemming met de beoogde opdracht en positionering van het verificatiebureau. Zij doet geen afbreuk aan de ondersteuning en inhoudelijke terugkoppeling die het verificatiebureau in het kader van zijn concrete verificatie- en beoordelingstaken aan betrokken ondernemingen kan verstrekken.

Artikel 3

Er wordt een nieuw artikel 3 toegevoegd om aan de opmerking van de VNR tegemoet te komen. De EED-richtlijn verplicht in artikel 26, lid 4 de lidstaten ervoor te zorgen dat wanneer systemen voor stadsverwarming of -koeling gebouwd worden of de voorzieningseenheden ingrijpend worden gerenoveerd, ze bij ingebruikname voldoen aan de volgende criteria, om als een efficiënt systeem aangemerkt te kunnen worden:

- de criteria zoals opgenomen in artikel 26, lid 1 en 2 van de richtlijn (in het Energiebesluit omgezet via artikel 1.1.1, §2, 32°/1, zoals vervangen door artikel 2, 2° van voorliggend ontwerp van besluit);
- het gebruik van andere fossiele brandstoffen dan aardgas mag niet toenemen;
- nieuwe bronnen geen andere fossiele brandstoffen mogen zijn dan aardgas (bij realisatie tot en met 2030).

Voorgesteld wordt om in artikel 3/1.3.1 van het Energiebesluit een nieuw element in de bestaande meldingsplicht op te nemen. Met name moeten warmte- of koudenetbeheerder binnen de dertig dagen na indienstneming of uitbreiding van een warmte- of koudenet een aantal elementen aan de VNR melden. Dit wordt uitgebreid naar de warmte- en koudebronnen van de warmtenetten.
Bij ingrijpend gerenoveerde warmtenetten kan data opgevraagd worden via de warmtenetrapportering conform artikel 10.1.1/1 van het Energiebesluit. Dit melden netbeheerders namelijk niet bij de VNR aangezien zij enkel toezicht houden op de leidingen en niet op de productie. Deze rechtsgrond zit dus al vervat in het Energiebesluit en vergt geen wijziging.

Het gebruik van type fossiele brandstoffen wordt al opgevraagd in de warmtenetrapportering conform artikel 10.1.1/1 van het Energiebesluit, en vergt ook geen wijziging aan de regelgeving.

Artikel 4

Aan artikel 3/1.4.1, tweede lid van het Energiebesluit wordt een nieuw punt toegevoegd, dat voorziet in de omzetting van artikel 24, lid 1 richtlijn (EU) 2023/2413 (RED III). Meer bepaald wordt een bijkomende taak aan de warmte- of koudeleverancier opgelegd om aan de eindgebruikers van thermische energie informatie te verstrekken over de energieprestaties van het warmte- of koudenet en over het aandeel hernieuwbare energie daarin. Hierbij is de tekst van de richtlijn zoveel mogelijk letterlijk overgenomen, met die verstande dat in de laatste zin wordt verduidelijkt dat het de bedoeling is om de primaire energiefactor van het systeem van externe warmtelevering te hanteren.

Vanwege de uitzondering, vermeld in artikel 24, lid 10 RED III, moeten leden 2 tot en met 9 van dit artikel niet worden omgezet in het Vlaamse Gewest. Het aandeel stadsverwarming en stadskoeling bedroeg op 24 december 2018 immers minder dan 2% van het bruto-eindverbruik van energie in de verwarmings- en koelingssector.

Daarnaast wordt artikel 3/1.4.1 van het Energiebesluit aangepast naar aanleiding van het advies van de Vlaamse Nutsregulator. Zo worden enkele begrippen aangepast om aan te sluiten bij de bestaande terminologie uit het Energiedecreet en het Energiebesluit.

Ten slotte, wordt in het tweede lid, 1° van het betrokken artikel verduidelijkt dat de directe kosten die de begunstigde betalen voor het gebruik van een specifieke betalingsmogelijkheid of vooruitbetalingsregelingen, in overeenstemming moeten zijn met artikel VII.30 van het Wetboek Economisch Recht (hierna: het WER). Enkel deze directe kosten kunnen een oorzaak zijn voor het verschil in tarieven in verband met betalingsmogelijkheden of vooruitbetalingsregelingen. De

verwijzing naar artikel VII.30 van het WER moest nog opgenomen worden om te voorzien in een correcte en volledige omzetting van artikel 21, lid 4 van de EED, hierin wordt verwezen naar artikel 62 van richtlijn (EU) 2015/2366 van het Europees Parlement en de Raad.

Nieuw artikel 5

Er wordt een nieuw artikel 5 ingevoegd. Artikel 3.1.52, §1 en §2, van het Energiebesluit verplichten Fluvius om uiterlijk tegen 1 juli 2029 een digitale meter te plaatsen bij alle kleinverbruiksmetingen voor elektriciteit. Indien er ook een aardgasaansluiting kleiner of gelijk aan 40 m^3(n)/u is, wordt samen met de digitale meter voor elektriciteit ook een digitale meter voor aardgas geplaatst. In het geval van een aardgasaansluiting groter dan 10 m^3(n)/u mag Fluvius de plaatsing van een digitale aardgasmeter uitstellen zo lang de plaatsing "technisch onmogelijk of economisch onhaalbaar" is. Deze mogelijkheid tot uitstel geldt wel uiterlijk tot 1 juli 2029.
Voor aardgas focust Fluvius momenteel op de digitalisering van residentiële aardgasaansluitingen tot 10 m^3(n) per uur. Er is momenteel nog geen meter beschikbaar voor aardgasaansluitingen tussen 10 en 40 m^3(n) per uur. Daarom beroept Fluvius zich nog steeds op de 'technische onmogelijkheid of economische onhaalbaarheid' om bij de grotere aansluitingen tussen 10 en 40 m^3/u nog geen digitale aardgasmeter te plaatsen. Het gaat hierbij over een relatief klein klantensegment van ongeveer 50.000 semi-industriële aardgasaansluitingen.
Om aan de verplichting tot plaatsing van een digitale gasmeter bij die semi-industriële aardgasaansluitingen tegen 1 juli 2029 te voldoen, moet Fluvius een aanbesteding uitschrijven voor een digitale gasmeter. Het is dus belangrijk om vast te leggen aan welke specificaties die gasmeter moet voldoen.

Specificaties voor digitale aardgasmeter tussen 10 m^3/u en 40 m^3/u:
De digitale aardgasmeter voor aansluitingen kleiner of gelijk aan 10 m^3(n)/u communiceert via de digitale elektriciteitsmeter. Bij semi-industriële aardgasgebruikers bevinden de gasmeter en de elektriciteitsmeter zich vaak niet bij elkaar in de buurt. Door de grote afstand tussen beide meters zullen de meters veelal niet kunnen communiceren met elkaar. Hierdoor heeft het weinig zin om voor deze aardgasaansluitingen een digitale aardgasmeters te voorzien die communiceert via de digitale elektriciteitsmeter.
Daarom stelt Fluvius voor om een aanbesteding uit te schrijven voor een digitale aardgasmeter die zelfstandig kan communiceren. Dit heeft als consequentie dat semi-industriële klanten geen gebruik kunnen maken van de digitale gebruikerspoort van de elektriciteitsmeter om meterdata lokaal uit te lezen. Als alternatief hiervoor is er wel een analoge gebruikerspoort aanwezig op de gasmeter zelf.
Bovendien is de kost van een digitale aardgasmeter die zelfstandig kan communiceren de goedkoopste optie om het semi-industriële klantensegment te digitaliseren.
Bijgevolg wordt er een aanpassing van het Energiebesluit voorgesteld zodat Fluvius een aanbesteding kan uitschrijven voor een digitale aardgasmeter die zelfstandig kan communiceren.

Artikel 6 (oud artikel 4)

Naar aanleiding van het advies van de Vlaamse Nutsregulator (*supra*) worden de volgende wijzigingen voorgesteld:

- De zinsnede "warmte- en/of koude-output van meer dan 5 MW" wordt vervangen door de zinsnede "thermisch geïnstalleerd vermogen van meer dan 5 MW". Op deze manier kan het toepassingsgebied correct worden afgebakend op basis van beschikbare gegevens, conform de warmtenetrapportering uit artikel 10.1.1/1 van het Energiebesluit.
- Er wordt in paragraaf 1 een lid toegevoegd, dat bepaalt dat het thermisch geïnstalleerd vermogen van een warmte- of koudenet wordt vastgesteld op basis van de rapportering over het voorgaande kalenderjaar, vermeld in artikel 10.1.1/1 van het Energiebesluit.
- In paragraaf 2 worden punten 1° en 6° geschrapt.

Artikel 12 (oud artikel 10)

Naar aanleiding van het doelgroepenoverleg in het kader van de energiebeleidsovereenkomst kwam naar voren dat de procedure voor uitstel voor het uitvoeren van verplichte maatregelen, waarbij een

mogelijk uitstel wordt gekoppeld aan '*een gebrek aan netcapaciteit*' een te nauwe omschrijving is, waaronder niet alle mogelijke problemen gecapteerd worden waar vestigingen in het kader van netcongestie mee kunnen worden geconfronteerd. Daarom worden deze bewoordingen in paragraaf 2 aangepast naar '*beperkingen inzake netaansluiting en afname'.* Daarmee worden de bewoordingen in het Energiebesluit afgestemd op deze in het kader van de energiebeleidsovereenkomst.

De voorgestelde procedure uit paragraaf 6 wordt aangepast en aangevuld na spontaan advies van distributienetbeheerder Fluvius met het oog op het verbeteren van de initieel voorgestelde procedure. De aanvulling van de procedure is bijkomend op de reeds bij eerste principiële goedkeuring voorgestelde verplichting om tijdig een verzwaring van de netaansluiting aan te vragen. De procedure wordt aangepast zodat netbeheerders nog beter rekening kunnen houden met de toekomstige energienoden van bedrijven bij het opmaken van hun netinvesteringsplannen. Volgens artikel 4.1.19 van het Energiedecreet dienen de beheerders van het distributienet en plaatselijk vervoernet van elektriciteit een tienjarig netinvesteringsplan op te maken en deze om de twee jaar te actualiseren. De transmissienetbeheerder stelt eveneens een netinvesteringsplan op volgens federale wetgeving. Om een netinvesteringsplan op te maken dat afgestemd is op de noden van de bedrijven zijn de netbeheerders op zoek naar concrete gegevens over de energie(transitie)plannen van bedrijven. Vandaag hebben zij vaak geen toegang tot deze informatie of wordt deze informatie enkel op geaggregeerd niveau ter beschikking gesteld. Daardoor zijn de netbeheerders aangewezen op het individueel bevragen van bedrijven over hun transitieplannen, met wisselend succes (vb. energieGrip). Bedrijven met een energiegebruik van hoger dan 100 TJ zijn verplicht om een energieplan op te maken.

Aan de opmaak van dat energieplan wordt de verplichting gekoppeld om een aantal van de voorgestelde energie-efficiëntiemaatregelen uit te voeren. Via de voorgestelde aanpassing van paragraaf 6 worden de bedrijven met een energieverbruik vanaf 100 TJ bijkomend verplicht om de impact op de netaansluiting van die energiebesparende maatregelen over te maken aan de netbeheerders.

Concreet zal de exploitant van een vestiging die een energieplan moet opmaken, uiterlijk binnen 3 maanden na het conform verklaren van het energieplan de betrokken distributienetbeheerder de verwachte en gecumuleerde impact op de netaansluiting als gevolg van significante wijzigingen van het piekvermogen door de verplicht uit te voeren maatregelen bezorgen. De exploitant kan er ook voor opteren om het energieplan integraal aan de distributienetbeheerder te bezorgen.De voornoemde melding van de verwachte en gecumuleerde impact op de netaansluiting, of het bezorgen van het integrale energieplan zullen worden georganiseerd via een webapplicatie die door de netbeheerder ter beschikking wordt gesteld. De informatie die in het kader van deze gegevensuitwisseling wordt gedeeld kan door de netbeheerder enkel worden gebruikt in het kader van het opmaken van het investeringsplan.
Dit biedt de kans voor de netbeheerders om tijdig en op een voldoende granulair niveau, inzicht krijgen in de investeringsplannen van de bedrijven. Deze inzichten zouden de netbeheerders in staat stellen om hun investeringen in netinfrastructuur beter af te stemmen op de toekomstige noden van bedrijven, waardoor wachtrijen voor aansluitingen beperkt kunnen worden.

<u>Artikel 18 (oud artikel 16)</u>
Naar aanleiding van het doelgroepenoverleg in het kader van de energiebeleidsovereenkomst kwam naar voren dat de procedure voor uitstel voor het uitvoeren van verplichte maatregelen, waarbij een mogelijk uitstel wordt gekoppeld aan '*een gebrek aan netcapaciteit*' een te nauwe omschrijving is, waaronder niet alle mogelijke problemen gecapteerd worden waar vestigingen in het kader van netcongestie mee kunnen worden geconfronteerd. Daarom worden deze bewoordingen in paragraaf 4 aangepast naar '*beperkingen inzake netaansluiting en afname'.* Daarmee worden de bewoordingen in het Energiebesluit afgestemd op deze in het kader van de energiebeleidsovereenkomst.

De voorgestelde procedure uit paragraaf 6 wordt aangepast en aangevuld na spontaan advies van distributienetbeheerder Fluvius met het oog op het verbeteren van de initieel voorgestelde procedure.

De aanvulling van de procedure is bijkomend op de reeds bij eerste principiële goedkeuring voorgestelde verplichting om tijdig een verzwaring van de netaansluiting aan te vragen. De procedure wordt aangepast zodat netbeheerders nog beter rekening kunnen houden met de toekomstige energienoden van bedrijven bij het opmaken van hun netinvesteringsplannen. Volgens artikel 4.1.19 van het Energiedecreet dienen de beheerders van het distributienet en plaatselijk vervoernet van elektriciteit een tienjarig netinvesteringsplan op te maken en deze om de twee jaar te actualiseren. De transmissienetbeheerder stelt eveneens een netinvesteringsplan op volgens federale wetgeving. Om een netinvesteringsplan op te maken dat afgestemd is op de noden van de bedrijven zijn de netbeheerders op zoek naar concrete gegevens over de energie(transitie)plannen van bedrijven. Vandaag hebben zij vaak geen toegang tot deze informatie of wordt deze informatie enkel op geaggregeerd niveau ter beschikking gesteld. Daardoor zijn de netbeheerders aangewezen op het individueel bevragen van bedrijven over hun transitieplannen, met wisselend succes (vb. energieGrip). Het onderhavig besluit zal bedrijven met een energieverbruik vanaf 10 TJ verplichten om een energieaudit onderneming op te maken.

Aan de opmaak van die energieaudit onderneming wordt de verplichting gekoppeld om een aantal van de voorgestelde energie-efficiëntiemaatregelen uit te voeren. Via de voorgestelde aanpassing van paragraaf 6 worden de bedrijven met een energieverbruik vanaf 10 TJ bijkomend verplicht om de impact op de netaansluting van die energiebesparende maatregelen over te maken aan de netbeheerders.

Concreet zal de exploitant van een vestiging die een energieaudit onderneming moet opmaken, uiterlijk binnen 3 maanden na het indienen van de energieaudit onderneming in de voorziene webapplicatie de betrokken distributienetbeheerder de verwachte en gecumuleerde impact op de netaansluiting als gevolg van significante wijzigingen van het piekvermogen door de verplicht uit te voeren maatregelen bezorgen. De exploitant kan er ook opteren om de energieaudit onderneming integraal aan de distributienetbeheerder. De voornoemde melding van de verwachte en gecumuleerde impact op de netaansluiting, of het bezorgen van de integrale energieaudit zullen worden georganiseerd via een webapplicatie die door de netbeheerder ter beschikking wordt gesteld. De informatie die in het kader van deze gegevensuitwisseling wordt gedeeld kan door de netbeheerder enkel worden gebruikt in het kader van het opmaken van het investeringsplan.
Dit biedt de kans voor de netbeheerders om tijdig en op een voldoende granulair niveau, inzicht krijgen in de investeringsplannen van de bedrijven. Deze inzichten zouden de netbeheerders in staat stellen om hun investeringen in netinfrastructuur beter af te stemmen op de toekomstige noden van bedrijven, waardoor wachtrijen voor aansluitingen beperkt kunnen worden.

<u>Artikel 22 (oud artikel 20)</u>
Naar aanleiding van de opmerking van de VNR dat de opgelegd meldingsplicht momenteel zeer breed wordt opgelegd en geen rekening houdt met de schaalgrootte van de doorsnee uitbater van een warmtenet, die dit meestal niet als primaire activiteit doet en tevens ook niet steeds levert aan afnemers die het totale energiegebruik van 10 TJ overschrijden, wordt de meldingsplicht voor afname van zowel gas, elektriciteit als thermische energie beperkt tot afnamepunten die de verbruiksgrens van 1 TJ overschrijden.

Tevens wordt er een tweede lid ingevoerd in paragraaf 2 om op deze manier een dubbele meldingsplicht te voorkomen, om tegemoet te komen aan de opmerking van de VNR om zoveel als mogelijk de nieuwe meldingsplicht af te stemmen op de reeds bestaande meldingsplichten waarbij netbeheerders gegevens moeten bezorgen aan het VEKA. Zo wordt bepaald dat wanneer voor gegevens die worden opgevraagd via de meldingsplicht uit het eerste lid, deze reeds in het kader van een andere meldingsplicht worden opgevraagd, dan zal dit ook volstaan om te voldoen aan de via artikel 22 ingevoerde meldingsplicht.

<u>Artikel 24 (oud artikel 22)</u>

Conform de delegatie aan de Vlaamse Regering die voorzien is in artikel 12.3.2 van het Energiedecreet, worden de overheidsinstanties die instaan voor het openbaar vervoer en de overheidsinstanties bevoegd voor defensie uitgezonderd van de rapporteringsverplichting. Onder defensie wordt het Ministerie van Landsverdediging begrepen. Artikel 12.3.2 van het Energiedecreet garandeert namelijk dat de nodige gegevens worden gerapporteerd om de verplichtingen uit het nieuwe artikel 6.9.1 van het Energiebesluit op te volgen. Van de verplichtingen uit het nieuwe artikel 6.9.1 van het Energiebesluit worden de overheidsinstanties die instaan voor het openbaar vervoer en de overheidsinstanties bevoegd voor defensie ook vrijgesteld. Een extra rapporteringsverplichting om een verplichting op te volgen die op hen niet van toepassing is, zorgt voor onnodige extra administratieve last. Met deze vrijstelling wordt dat opgelost.

Artikel 25 (oud artikel 23)
In het nieuwe artikel 6.9.2 van het Energiebesluit wordt de voorwaarde geschrapt dat er geen tussenmeters aanwezig moeten zijn voor de uitsplitsing van de gerealiseerde energiebesparing op basis van het aandeel in de eigendom, erfpacht of recht van opstal van iedere overheidsinstantie binnen het gebouw. Bij een gedeelde eigendom, erfpacht of recht van opstal zijn de betrokken partijen namelijk gezamenlijk verantwoordelijk voor de investeringen die worden uitgevoerd in het gebouw. Indien de energieverbruiken in deze situatie al kunnen uitgesplitst worden op basis van eventueel aanwezige tussenmeters houdt de wijze waarop deze tussenmeters geplaatst zijn geen enkel verband met het eigenaarschap van het gebouw maar wel met de gebruikers. Gezien de verplichting geen betrekking heeft op gebruikers maar wel op eigenaars, erfpachters en opstalhouders is de enige correcte wijze om de energiebesparingen binnen deze verplichting overheen verschillende eigenaars, erfpachters of opstalhouders te verdelen daarom op basis van het aandeel in de eigendom, erfpacht of het recht van opstal.

In het nieuwe artikel 6.9.3 van het Energiebesluit wordt het energieprestatieniveau voor grote niet-residentiële eenheden aangepast van een maximale energiescore van 150 kWh/m^2 naar het minimale energielabel E in het EPC voor grote niet-residentiële gebouwen. Door het vereiste energieprestatieniveau uit te drukken als een energielabel wordt aangesloten bij de bestaande systematiek van het EPC voor niet-residentiële gebouwen. Ook de bestaande renovatieverplichting en minimale labelplicht worden uitgedrukt aan de hand van het energielabel. Uit doorrekeningen in de EPC-databank blijkt bovendien dat het BEN-maatregelenpakket, dat overeenstemt met de eerder vooropgestelde energiescore van 150 kWh/m^2, resulteert in energielabel E. De aanpassing naar energielabel E vormt bijgevolg een eenvoudigere en meer coherente vertaling van het beoogde energieprestatieniveau binnen het bestaande EPC-kader.

In het nieuwe artikel 6.9.5 van het Energiebesluit wordt het energieprestatieniveau voor grote niet-residentiële eenheden aangepast van een maximale energiescore van 150 kWh/m^2 naar het minimale energielabel E in het EPC voor grote niet-residentiële gebouwen. Deze aanpassing wordt gedaan zodat de verplichting in overeenstemming is met deze onder artikel 6.9.3.

Artikel 33 (oud artikel 31)
Aan het nieuwe artikel 7.9.2/0/19 van het Energiebesluit, dat aan de Energiehuizen oplegt om op eenvoudig verzoek de persoonsgegevens betreffende de door het Energiehuis toegekende Mijn VerbouwLeningen aan het VEKA te bezorgen, wordt een tweede paragraaf toegevoegd. Deze paragraaf bepaalt dat, indien het VEKA vaststelt dat een Energiehuis een Mijn VerbouwLening heeft uitbetaald die niet in overeenstemming is met de regelgeving, VEKA het ten onrechte uitbetaalde bedrag kan terugvorderen van het Energiehuis. Verder wordt bepaald dat, indien het Energiehuis niet betaalt binnen de dertig dagen, het VEKA het ten onrechte uitbetaalde bedrag in mindering kan brengen van de vergoedingen die het Energiehuis van het VEKA ontvangt (zowel de vergoeding voor de basistaken als de vergoeding voor het verstrekken van de Mijn VerbouwLening). Deze bepaling is erop gericht te waken over een correcte toekenning van middelen en sluit aan bij de verplichtingen die vanuit het Sociaal Klimaatfonds van de Europese Unie worden opgelegd, waarbij

terugvorderingsprocedures moeten worden voorzien in het geval van onterechte toekenning van de middelen.

Nieuw artikel 34
Er wordt een nieuw artikel ingevoegd dat artikel 7.9.2/1, §1, van het Energiebesluit wijzigt. . Punt 7° en 8° verwijzen naar de begeleidingstrajecten bij het plaatsen van PV-panelen en onderhoud van de verwarmingsketel die worden uitgevoerd door de Energiehuizen. Deze instrumenten worden in uitvoering van de Verklaring van de Vlaamse Regering van 30 september 2026 over de algemene maatschappelijke situatie en over de krachtlijnen van de begroting 2026 (Septemberverklaring), stopgezet. Hiervoor wordt de datum voor de opstart van de begeleidingstrajecten gewijzigd van 31 december 2029 naar 31 december 2026. Punt 6° verwijst naar het instrument Mijn VerbouwBegeleiding EPC, dat geen uitvoering heeft gekregen voor 31 december 2026, en bijgevolg geschrapt kan worden uit het artikel.

Anderzijds wordt punt 9°, dat betrekking heeft op de Mijn VerbouwBegeleiding Renovatiemasterplan, gewijzigd. Dit instrument wordt verlengd: de opstart van de begeleiding wordt verlengd tot en met 31 december 2029. De trajecten moeten ten laatste op 31 december 2030 worden afgerond. Verder wordt het minimumaantal wooneenheden verlaagd van 15 naar 10.

In 2025 waren appartementen in Vlaanderen het meest voorkomende woningtype: 29% van het totale woningbestand bestond uit appartementen. Het merendeel van de appartementsgebouwen is ouder dan 40 jaar en ongeveer 170.000 appartementen beschikt over een E- of F-label. Voor de financiering van energiebesparende werken aan de gemeenschappelijke delen van appartementsgebouwen kunnen verenigingen van mede-eigenaars (VME's) beroep doen op Mijn VerbouwPremie en Mijn VerbouwLening. Daarnaast wordt opnieuw een raamovereenkomst gepubliceerd voor de opmaak van een renovatiemasterplan voor appartementsgebouwen met minstens 10 wooneenheden, die voorziet in een financiële tussenkomst.

Naast de bestaande financieringsinstrumenten is de begeleiding van VME's een onmisbare schakel in de renovatie van appartementsgebouwen. Onderzoek toont het belang van neutrale intermediairs aan, zoals Energiehuizen en technische experten, die complexe renovatieplannen kunnen vertalen naar realistische en collectieve beslissingen.[2] Zij hebben een belangrijke rol in het opbouwen van vertrouwen tussen mede-eigenaars en het voorzien van de coördinatie tussen de verschillende betrokken stakeholders.

Via Mijn VerbouwBegeleiding Renovatiemasterplan kan het Energiehuis tot eind 2026 de VME kosteloos ondersteunen in het traject naar een renovatiebeslissing. Een renovatiecoach begeleidt de mede-eigenaars met advies en informatie in de fase voorafgaand aan de opmaak van een renovatiemasterplan. Ook tijdens de verdere uitwerking van het renovatiemasterplan kan begeleiding worden voorzien, onder meer bij het verkennen van financieringsmogelijkheden en als centraal aanspreekpunt voor vragen van mede-eigenaars. Voor dit begeleidingstraject gelden geen inkomensvoorwaarden.

In aanvulling op de nieuwe raamovereenkomst voor het renovatiemasterplan wordt ook het aansluitende begeleidingstraject Mijn VerbouwBegeleiding Renovatiemasterplan, georganiseerd door de Energiehuizen, te verlengen. Binnen de nieuwe raamovereenkomst moeten de renovatiemasterplannen ten laatste op 1 oktober 2028 worden opgeleverd. Rekening houdend met het feit dat sommige VME's pas na de opmaak hiervan en na overleg hierover op de algemene vergadering beroep doen op begeleiding door het Energiehuis, wordt voorgesteld om de opstart van de begeleidingstrajecten mogelijk te maken tot en met 31 december 2029. De trajecten moeten afgerond worden ten laatste op 31 december 2030.

[2] Zie Elgendy e.a., 2026,, "From policy to practive: evaluating public-led energy renovation processes in Belgian condominiums: lessons from five Flemish case studies", link.

Een vijfde van de vergoeding kan worden uitbetaald na uitvoering van de taken a tot en met c, en vier vijfde na uitvoering van de taken d tot en met i. De regelgeving wordt daarbij verduidelijkt zodat beide delen van de vergoeding ook afzonderlijk kunnen worden uitbetaald: het eerste deel wanneer enkel de taken a tot en met c zijn uitgevoerd, en het tweede deel wanneer enkel de taken d tot en met i zijn uitgevoerd. Die aanpassing sluit aan bij de praktijkervaringen: niet elke VME laat effectief een renovatiemasterplan opmaken, en sommige VME's vragen pas begeleiding aan bij het Energiehuis nadat het plan al is opgesteld. Tot slot wordt bepaald dat Energiehuizen per trimester een verslag indienen over de uitgevoerde taken per traject, waarvoor de minister de minimale gegevens vastlegt.

Het verlengen van de begeleidingstrajecten binnen MVB Renovatiemasterplan sluit aan bij de volgende beleidsdoelstellingen uit het Vlaams Regeerakkoord (p. 48):

> "*We vereenvoudigen en stimuleren de renovatie van de appartementsgebouwen in gedwongen mede-eigendom. De ontzorgings-en begeleidingsinstrumenten worden gericht versterkt met een focus op de vereniging van mede-eigenaars.*
>
> *We verfijnen de instrumenten die renovatie bij appartementsgebouwen ondersteunen waarbij de nadruk ligt op collectieve investeringsbeslissingen. (…) Verenigingen van mede-eigenaars worden een belangrijke doelgroep van Mijn VerbouwBegeleiding."*

<u>Artikel 35 (oud artikel 32)</u>
Paragraaf 1 van artikel 7.9.3 van het Energiebesluit wordt aangepast aan het gewijzigde Europese regelgeving betreffende staatssteun in de vorm van compensatie voor de openbare dienst, verleend aan bepaalde met het beheer van diensten van algemeen economisch belang belaste ondernemingen.

De huidige paragraaf verwijst naar het besluit van de Europese Commissie 2012/21/EU maar dit besluit werd vanaf januari 2026 vervangen door het besluit van de Europese Commissie (EU) 2025/2630. Artikel 2.1, a), van het nieuwe besluit bepaalt dat de maximale vergoeding voor het verrichten van diensten van algemeen economisch belang 20 miljoen euro bedraagt. Bijgevolg wordt het vorige grensbedrag, zijnde 15 miljoen euro, vervangen door het nieuwe bedrag. Artikel 2.3 van het besluit (EU) 2025/2630 bepaalt bovendien dat het besluit van toepassing is wanneer de onderneming voor een periode van maximaal 10 jaar met het beheer van de DAEB wordt belast. Vandaar dat de huidige einddatum, zijnde 2027, vervangen wordt door 2037.

<u>Nieuw artikel 36</u>
Er wordt een nieuw artikel 36 ingevoegd dat artikel 7.9.3/1, van het Energiebesluit wijzigt.

Enerzijds wordt in dit artikel dat de vergoedingen voor begeleidingstrajecten georganiseerd door de Energiehuizen regelt, verduidelijkt dat de vergoedingen voor de begeleidingstrajecten bij het plaatsen van PV-panelen en het onder van de verwarmingsketel van toepassing zijn voor trajecten opgestart ten laatste op 31 december 2026. Ook de bepalingen met betrekking tot de niet in werking getreden Mijn VerbouwBegeleiding EPC worden geschrapt.

Anderzijds worden in paragraaf 4/3, die betrekking heeft op de Mijn VerbouwBegeleiding Renovatiemasterplan, de volgende wijzigingen aangebracht: er wordt verduidelijkt dat de vergoeding voor de Mijn VerbouwBegeleiding Renovatiemasterplan per set van uitgevoerde taken ook afzonderlijk kan worden uitbetaald en er wordt aan de energiehuizen de verplichting opgelegd om, bij de trimestriële rapportering over de uitgevoerde begeleidingen, aan het VEKA een verslag te bezorgen over de uitgevoerde taken per project. De minister kan de minimale gegevens die moeten worden opgenomen in dit verslag vastleggen.

Artikel 43 (oud artikel 39)
Aan het nieuwe artikel 10.1.1/2 van het Energiebesluit wordt een extra zin toegevoegd waarmee wordt verduidelijkt dat de gegevens zullen moeten worden gerapporteerd via een elektronisch formulier dat het VEKA ter beschikking zal stellen.

Artikel 44 (oud artikel 40)
De zin "*De minister bepaalt de rapporteringswijze van de gegevens*." Wordt geschrapt aangezien die zin reeds wordt opgenomen in artikel 10.1.8 van het Energiebesluit, dat het volgende bepaalt *"De minister bepaalt de rapporteringswijze van de gegevens, vermeld in artikel 10.1.1 tot en met 10.1.5.*". De invoeging van een nieuw artikel 10.1.1/3 valt dus onder de delegatie opgenomen in artikel 10.1.8 van het Energiebesluit.

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

A.1.1. Verlenging Mijn VerbouwBegeleiding Renovatiemasterplan

Binnen de nieuwe raamovereenkomst voor de opmaak van het renovatiemasterplan wordt ingeschat dat ongeveer 265 renovatiemasterplannen opgemaakt zullen worden. Op basis van cijfers van de Energiehuizen over de afgelopen periode, wordt verwacht dat ongeveer 60% of ongeveer 165 van deze plannen gepaard zal gaan met een traject Mijn VerbouwBegeleiding Renovatiemasterplan.

De vergoeding van deze begeleidingstrajecten is afhankelijk van het aantal wooneenheden en wordt jaarlijks geïndexeerd. De maximale vergoeding bedraagt in 2026 8.016 euro. Onderstaande tabel toont de verwachte kosten voor 165 begeleidingstrajecten die worden opgestart in 2027, 2028 of 2029, rekening houdend met een jaarlijkse indexering van de vergoeding met 2%.

De begeleidingstrajecten moeten ten laatste opgestart zijn op 31 december 2029.

Jaar	Aantal	Vergoeding	Kosten
2027	55	€ 8.176	0,5 MEUR
2028	55	€ 8.340	0,5 MEUR
2029	55	€ 8.507	0,5 MEUR
Totaal	**165**		**1,5 MEUR**

De kosten voor de verlenging van de trajecten binnen MVB Renovatiemasterplan kunnen worden vergoed vanuit de beschikbare middelen voor Energiehuizen op het begrotingsartikel QE0-1QEB4KE-WT.

A.1.2 Stopzetting MVB PV en onderhoud verwarming

De begeleidingstrajecten bij het plaatsen van PV-panelen en het onderhoud en de verduurzaming van de verwarmingsinstallatie door de Energiehuizen (artikel 7.9.2/1, §1, eerste lid, 7° en 8°) worden vanaf 1 januari 2027 stopgezet in uitvoering van de Septemberverklaring 2026. Vanaf deze datum zullen Energiehuizen geen trajecten meer kunnen opstarten. Dit levert een besparing op van 3 miljoen euro.

Voor de uitbetaling in 2027 van de resterende trajecten, opgestart op het budget van 2026, wordt ingeschat dat nog een budget nodig is van 2,173 mio euro. De kosten voor deze begeleidingstrajecten worden vergoed vanuit het begrotingsartikel QE0-1QEB4KE-WT.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er is geen bijkomende impact.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er is geen bijkomende impact.

4 VERDER TRAJECT

Met betrekking tot dit ontwerpbesluit moet voorafgaande aan de finale goedkeuring het advies worden ingewonnen van de Raad van State. Na de definitieve goedkeuring moet het besluit in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar tweede principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijzingen van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft energie-efficiëntie en de verbouwlening, vermeld in titel 7, hoofdstuk IX, afdeling II, onderafdeling I/2;

2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Raad van State met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

De Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd

Melissa DEPRAETERE

Bijlagen:

1. Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering;
2. Het advies van de Vlaamse Nutsregulator werd op 31 augustus 2026 verkregen;
3. Het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie werd op 8 september 2026 verkregen.